

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก (Dengue Fever)

ลักษณะอาการของโรค

โรคไข้เลือดออกเดงกี เป็นโรคติดเชื้อไวรัสเดงกีที่มีอยู่หลายเป็นแมลงนำโรค โรคนี้ได้กลายเป็นปัญหาสาธารณสุขในหลายประเทศทั่วโลก เนื่องจากโรคได้แพร่กระจายอย่างกว้างขวางและจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมากใน ๓๐ ปีที่ผ่านมา มากกว่า ๑๐๐ ประเทศ ที่โรคนี้กลายเป็นโรคประจำถิ่นและโรคนี้อยู่คุกคามต่อสุขภาพของประชากรโลกมากกว่าร้อยละ ๔๐ (๒,๕๐๐ ล้านคน) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะพบมากในประเทศเขตร้อนและเขตอบอุ่น

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus) ซึ่งเป็น single – strand RNA จัดอยู่ใน genus Flavivirus และ family Flaviviridae มี ๔ serotypes คือ DEN-๑ , DEN – ๒ , DEN – ๓ และ DEN – ๔ ทั้ง ๔ serotypes มี antigen ร่วมบางชนิด จึงทำให้ cross reaction และ cross protection ได้ในระยะเวลาสั้นๆ เมื่อมีการติดเชื้อไวรัสเดงกีชนิดหนึ่งจะมีภูมิคุ้มกันต่อไวรัสเดงกีชนิดนั้นตลอดไป (long lasting homotyping immunity) และจะมีภูมิคุ้มกัน cross protection ต่อชนิดอื่น (homotyping immunity) ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ประมาณ ๖-๑๒ เดือน ดังนั้นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีไวรัสเดงกีชุกชุมอาจมีการติดเชื้อ ๓ หรือ ๔ ครั้งได้

วิธีการติดต่อ

โรคไข้เลือดออกเดงกีติดต่อกันได้โดยมียุงลายบ้าน (Aedes aegypti) เป็นแมลงนำโรคที่สำคัญและชนบทในบางพื้นที่ จะมียุงลายสวน (Aedes albopictus) เป็นแมลงนำโรคร่วมกับยุงลายบ้าน เมื่อยุงลายตัวเมียกัดและดูดเลือดผู้ป่วยในระยะไข้ซึ่งเป็นระยะที่มีไวรัสอยู่ในกระแสเลือดมาก เชื้อไวรัสจะเข้าสู่กระเพาะยุง และเพิ่มจำนวนมากขึ้นแล้วเดินทางเข้าสู่ต่อมน้ำลาย พร้อมทั้งจะเข้าสู่คนที่ถูกกัดต่อไป เมื่อยุงที่มีเชื้อไวรัสเดงกีไปกัดคนอื่นก็จะปล่อยเชื้อไปยังคนที่ถูกกัดทำให้คนนั้นป่วยได้

ระยะฟักตัว

- ระยะเพิ่มจำนวนของไวรัสแดงกีในขุม ประมาณ ๘-๑๐ วัน
- ระยะฟักตัวของเชื้อไวรัสแดงกีในคน ประมาณ ๓-๑๔ วัน โดยทั่วไปประมาณ ๕-๘ วัน

ระยะติดต่อ

- โรคไขเลือดออกแดงกีไม่ติดต่อจากคนสู่คน ติดต่อกันได้โดยมีขุมกลายเป็นแมลงนำโรค การติดต่อจึงต้องใช้เวลาในผู้ป่วยและในขุม ระยะที่ผู้ป่วยมีไข้สูงประมาณวันที่ ๒-๔ จะมีไวรัสอยู่ในกระแสเลือดมาก ระยะนี้จะเป็นระยะติดต่อจากคนสู่ขุมและระยะเพิ่มจำนวนของเชื้อไวรัสในขุมจนมากพออีก ประมาณ ๘-๑๐ วัน จึงจะเป็นระยะติดต่อจากขุมสู่คน

สถานการณ์โรคไขเลือด ปี ๒๕๖๓ ตั้งแต่ ๑ มกราคม - ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓

- รายงานทั่วประเทศ ๘,๗๔๖ ราย เสียชีวิต ๖ ราย
- กลุ่มอายุที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ๕-๑๔ ปี
- รองลงมา ๑๕-๒๔ ปี และอายุแรกเกิด - ๔ ปี ตามลำดับ
- จังหวัดที่พบอัตราป่วยสูงสุด ได้แก่ ระยอง อ่างทอง และ นครราชสีมา